

Esipuhe

Käytännön kokemuksemme erityisopetuksesta sekä jatkuva turvallisuusasioissa kouluttautuminen ja kouluttaminen muodostavat perustan tässä kirjassa esitetyille menettelytavoille. Työ on opettanut tekijöitään vuosien varrella ehkä koulutustakin enemmän. Toivomme voivamme paitsi valaista hieman suorempaa tietä kohti turvallista opiskeluympäristöä myös suunnata askelia kohti turvallista työympäristöä. Kirjamme käsittelee henkilöturvallisuutta yhtä lailla oppilaan kuin koulussa toimivan aikuisenkin näkökulmasta.

Jorvin sairaalakouluna toimivan Keinumäen koulun rehtori Riitta Paasivirta on antanut tärkeän panoksensa kirjoitustyömme käynnistymiselle. Paasivirran johtama Keinumäen koulun oppimiskeskus on tehnyt merkittävää työtä myös turvallisemman työ- ja oppimisympäristön kehittämiseksi espoolaisissa peruskouluissa. Hänen asiantuntemuksensa on ollut meille hyödyksi etenkin myönteisen oppimisilmapiirin ja vuorovaikutuksen rakenteiden hahmottelemisessa. Sairaanhoitaja Johanna Lietzénin pitkään työkokemukseen lasten- ja nuorisopsykiatriassa perustuvat kommentit ovat olleet arvokkaita vuorovaikutuksen problematiikkaa pohdittaessa ja fyysistä rajoittamista koskevaa osiota kirjoitettaessa. Ilman ylikomisario Pekka Penttilän mittavaan kokemukseen ja asiantuntemukseen perustuvia huomioita teos olisi jäänyt monilta osin vaillinaiseksi. Heille nöyrä kiitoksemme.

Henkilöturvallisuus koulussa

Kiitämme kaikkia opettajia, jotka ovat toimittaneet omia kokemuksiaan nimettöminä käyttöömme. Olemme pidättäneet oikeuden muokata kokemuksia niin että asianomaisten opettajien, oppilaiden sekä koulujen jäljittäminen on mahdotonta.

Lisäksi kiitämme Espoon kaupungin sivistystoimen työsuojelupäällikköä Eija Ovaskaista riskien arviointiin liittyvistä kommenteista sekä erityisluokanopettajana toimivaa Jari Lappalaista kentän palautteesta käsikirjoituksen viimeistelyvaiheessa. Kiitoksemme kuuluvat myös fyysistä rajoittamista havainnollistavissa kuvissa esiintyville erityisopettajille Riitta Kekäleelle, Tuija Nymanille ja Antti Lecklinille.

Toivon mukaan teoksemme auttaa siihen perehtyviä eteenpäin matkalla kohti turvallista opiskelu- ja työympäristöä henkilöturvallisuuden osalta. Henkilöturvallisuus koulussa on ennen kaikkea välittämistä – ennakkointia, laadukasta vuorovaikutusta, toimivia rakenteita ja saumatonta yhteistoimintaa. Kun turvallisuusajattelu saadaan erottamattomaksi osaksi jokapäiväistä toimintaa ja tarpeelliset menettelytavat ovat hallinnassa, henkilöstön voimavarot vapautuu ydintehtävään eli kasvattamiseen ja opettamiseen.

Tärkeimmät omat kasvattajamme ovat Jaakko, Lauri, Joel, Henri, Helmi, Jalo ja Jiro. Omistamme teoksemme heille.

Espoossa 28. elokuuta 2011

Tarmo Kyllönen ja Arto Rickman